

Sinnenas förening och Mina löjen
[.] Twenne skaldestycken af
J.H.K. =(Rubr....

Kellgren, Johan Henric,

1700-1829 81 A Br.

KELLGREN, J. H.
Sinnenas förening och
mina löjen

Vitt. Sv.
(Bv)

1700°-1829

Lust
1786

HELLGREN, Joh. Linen.

502am
Vitt. S. 1786

Vitt. S. 1786

(B.)

D

1700-1827

Sinnenas förening.
och
Mina Löjen.

1786

HELLGREN, Joh. Henr.

502am
Vitt. 51

Ständes förenings

de

Ständes förenings

Ständes förenings

Ständes förenings

Tryckt i år.
Priset lika som i går.
Lund, Bering, 1786.

HELLGREN, Joh. Henr.

502 Am.
Vitt. 51
Bot
1700-1829

Sinnenas förening.
och
Mina Löjen

Sinnenas Förening

och

Mina Liden

Twenne Skaldestycken

af J. H. K. *ellgren*

Sinnenas Förening.

Bland annat skräp, hwaraf mit minne
Blef fylde i mina Ungdoms dar,
Ur hwad jag läst, jag wet ej hwar,
Att när man bortruist något sinne,
Man desto större styrka har,
I dem man ännu äger qwar.

Jag tro til denna fördom bar,
Til des jag wederspelet funnit,
Med ålder och försarenhet;
Utaf den eld i hjertat brunnit,
Sen Cloë! Dig jag älska hunnit,
Långt större Ljus förståndet funnit,
Om Tingens halt och wärklighet,
In förr af någon facultet.
Från fördom och widskeplighet,
Som mig förut i bojor stutit,
Af kärleks-band jag frälsning njutit,

Nu sen des frugt jag smaka fått,
 Som mig så strängt förbuden varit,
 Jag skilnad mellan ondt och godt
 Och brott och swaghet har förfarit:
 Jag funnit då jag skadat när,
 Hur fallt och grymt den läran är,
 Som för vår sällhet oss förfärrar,
 Och säger at jag Himlen ärrar,
 När på mig self jag händer bär,
 Med mordet af min själs begär.

Ej snöptas dygd skal mig förmäna
 Den ro Naturens fullhet ger:
 Gån, mina sinnen, öfwen Er;
 Gån, edra nöjen äro rena.
 Gån at Er alla nu förena:
 Min Cloë sig för ögat ter.

Hwad wällust när jag henne ser!
 Den munnen som så lustigt ler,
 Det ögat som så listigt brinner,
 Och der jag Himlen öpen finner;
 Der hwarje känsla synlig görs:
 Så när den stilla källan rörs,
 Des dalring alt til stranden hinner.

Des

Des panna ofskulds stämpel bär.
 Des friska hy, des täcka kinder,
 Der kärlek midt bland Liljor binder
 En Kos som i sin sprickning är:
 Des hår, Des små albaster-händer,
 Des gång, Des Guda-wärrt, Des - Allt
 Uti min själ en känsla sänder,
 Hvars smak af nöjet, som hon tänder,
 Jag finner Himlen har befallt.
 En smak, som jag mot Voltaires snille
 Och GUSTAFS magt ej byta wille.

Men mera lycklig, när din röst
 På luftens wäg än sagta flyter,
 In wolsamt fram til örat bryter,
 Att ömsom wälla qwal och tröst.
 Hwar ton i Själen återkallar,
 Hwar droppa blod fördubblad swallar,
 Och lägan wärrer i mit bröst:
 Jag kan mig då ej mera känna,
 In til din mund min mund jag bär,
 Det när du mig en störd förår
 Af kysar, som i hjertat bränna:
 När jag din friska anda drar,
 Som mera lustig wällugt delar,
 In morgon-wädret, då det spelar,
 På Blomstren, dem det öpnat har,

Jag

Jag då med tjusning får försöka,
 Hur lukt och smak den wällust öka,
 Som från mit Öga ursprung fått,
 Och genom Hörslen tillwänt nått,
 Men ock i samma mån och mått,
 Min åtrå ständig tillwänt råner.

När mina tårar sidsf förmått,
 Att du, min Cloë, dem belöner,
 Och rörd af mina öma böner,
 Min kärlek med din swaghet kröner;
 När dina Ögons matta brand,
 När färgens högd på dina kinder,
 Mig säga, at min djerfwa hand,
 Må häfwa alla nöjets hinder:
 När lindad til din lena kropp,
 Som ingen täckhet mera dölsjer,
 Jag den med tusend tyfvar hölsjer,
 Som spridas med förwirradt lopp,
 Och samlas kring de rosen-knoppar,
 Som pryda dessa halfflots par,
 Dem Kärleks-Guden rundadt har,
 Uti en barm, i hwars förwar,
 Et hjerta fult af wällust hoppar:
 När då uti min öma magt
 Dit öpna stöt, o Cloë, lämnas,
 Och jag det grymma twång får hämnas,
 Som bortgömt desse Lilsors pragt,

Dem

Dem intet öga än fått njuta;
 När wi til trots för skendygds rop,
 Öf in uti hwarannan sluta,
 Och våra Själur sammanguta,
 Och til et wäsend smälta hop:
 När du på målet börjar swäfwa,
 Och ur dit kärleksfulla bröst,
 Som tåta suckar wilja qwäfwa,
 Du staplar fram med bruten röst,
 Det rop så ljusligt örat sårar,
 Och följis af nöjets öma tårar.
 I denna känslans segerfund,
 Jag fult til öfwertyggen drifwes,
 Att ingen sällhet äger grund,
 Som ej af våra sinnen gifwes.
 Att långt ifrån wi ersatt få,
 Förlusten af et bortmist sinne,
 I deras kraft som återstå,
 Wi twärt emot med wällust sinne,
 Hur de hwaran tilhanda gå;
 Och at den ro, som et förnöjer,
 Sig af de andras nöje höjer,
 Att, om Naturen för de Fem
 Öf tusend sinnen welat skänka,
 Skull' nöjet lätt förenadt dem,
 Och ingens rätt den andras fränka;

Men

Men som förhynen wifligt sedt,
 Det hon of skapat alt förswaga,
 Ut detta sällhets mått fördraga,
 Hon nog til wår förmåga gedt.

Om, när Fem sinnen njuta dig,
 Mit hjerta, Cloë nästan brister,
 Om af det rus de gifwa mig,
 Min druckna Själ all sansning mister;
 Hur skal jag, Cloë, då förstå,
 Ut dig med tusend sinnen njuta,
 Nej - med din kärlek skulle då
 Sig döden i mit hjerta gjuta:
 Jag skulle Gudars afwund få:
 Och strårt skull' lif och sällhet sluta.

Mina Löjen.

Jag ler, o Gudar, gode Gudar!
 I gifwen mig et lif på nytt:
 I mina tankars klådnad bytt,
 Från sorgemoln i Glädje-strudar.
 Som Jorden wid den tånda dag
 I Solens lånta färgor prälar,
 Så från et klarnat sinne strålar
 Det Ljus, som stundom med behag
 Wår lefnads nakna öknar mäsar.
 Jag ler. - Fly bort du dårars hår,
 Som dig med selfgjord smårta sårar,
 Ofkåra ej med dina tårar
 Den Wers åt Löjet helgad är.
 Fly! at af dagens ljus förgåten,
 I skrefwors natt bland Ufwar bo:
 Men wåga ej med dina låten,
 Ut störa mina qwädens ro.

En Faquirs rygg, som kädjan böjer;
 Et tårfuldt ögas mörka grop,
 Hvars blick en afgrund's fasa röjer;
 En panna som bekymret plöjer;
 Din bleka hy, dit klagerop:
 Är det en åsyn, sym förnödjer?
 Nej, grymme! I en misåttssjuk dröm
 Du dig en Gud ur hjärnan skapar,
 Som dina egna lyten apar.
 Han, som i hvarje blommas ler,
 Hvars anda västan Wädret andas,
 Och uti rosens wälluft blandas,
 Som glad med Solens öga ser,
 Hvars röst Glycere på harpan spelar,
 Och han, som Eld och sötma delar
 Ut hvarje Kyss, som hon mig ger;
 Hwad! Skulle han til tack begära
 En kalk af mina tårars stöd?
 Han sjelf så lycklig och så god,
 Kan mensfors plågor honom åra?
 Begår hans altar gråt och blod?
 Mit bröst förbannar denna låra.
 Si, Eloë, huru tack, hur skön!
 Koslin förgåfwes duken breder,
 Och l'Archeveque för konstens heder
 Ej vågar et så farligt rön.

Men

Men, Eloë, än et enda fattas,
 Det utgör själen af din pragt,
 Wårt öga dig Guddomlig skattar,
 Wårt hjerta har ej något sagt;
 Dit låf från alla läppar flyter,
 Hwad glans, hwad ordning och hwad stik!
 Du ler. - I samma ögnablick.
 Wårt låf i kärlet sig förbyter.

Säg, Bubo, hwilken förmåns-rått
 Dit wäsend öfwer Djuren höjer?
 Jag har förnuft; det säges lätt,
 Men, mån det lika lätt sig röjer?
 Du sofwer, äter och blir mått;
 Du röres, lider, ålskar, hatar,
 Du åtrår, njuter, leds och ratar;
 I et så uplyst tänkesätt
 Kån, säger du, min Guda-ätt,
 Hwem delar mina Årestoder?
 Jag, svarar Nyon, jag din broder,
 Förr skulle du med skäl berömt
 Dit tungomål, din konst at stöja;
 Men, ach! hwi har man så fördömt
 Gjordt menska af en pappesja?

a 5

Men,

Men, et bewis af större magt
 Du snart för våra ögon ställer.
 Har icke sjelfwa skriften sagt,
 At du i höghet och i pragt,
 Mer än den stumma fånad galler,
 Som han dit wälde underlagt?
 Men, när det swultna Lejon slukar
 Ditt Majestät med hull och hår,
 Mon ej din Råd för wida går,
 Och det förmycken frihet brukar?
 Din arga hund, din isfna tjur,
 Och flugan på din Kunga-nåsa,
 Låt dese oförskämde Djur
 Din Bibel litet bättre läsa;
 Ell' lämna billigt dit befäl,
 Som ej den minsta Jordmatk lyder,
 Och hör af mig det enda skäl,
 Som menskans högge wärde tyder:
 Du ler; du ensam ler, min Wän,
 Uti naturens wida rike;
 I annat alt du Djurens like,
 Från dem af Löjdet kånns igen.

Ei dese folk så wida skilda
 Från os til skapnad, bruk och ort,
 Och, säg, när du dem kallat wilba,
 Hwad detta öknamn billigt gjordt?
 Mon brist på Präster, at förföra?
 På Läkare, at dem förgöra?

På

På Domare, at wrånga lag?
 På Konungar, at dem förtrycka?
 På Hofmän för at laster smycka?
 På usla rimmare, som jag?
 På Dårhus, Kyrkor, Comedier?
 Gillsjugor och Academier?
 Mon brist uppå alt detta? Nej.
 Kanste i deras grofwa seder,
 At Menskan röjs med större heder?
 Nej se! De skratta nästan ej.

En trög-wårt ört på jordens yta
 War wißdom både förr och nu;
 Dock, kan et Grefland billigt skryta;
 Må icke Swerge det förtryta?
 Desz wisas antal steg, til sju.
 En bland dem sägs har altid skrattat
 Ut hwad som hänt, at qwal och brott;
 En annan åter ögat mattat,
 At gråta öfwer dumt och godt.
 Om en af mina Wänner frågar,
 Hwadem måst af dessa prisas må?
 Jag örxpenhertigt swara wågar;
 De woro narrar båda två.

Allt har sin tid, men dårar strida
 Mot ordning, tid och bruk och alt.
 Hwad menskligt är, bör menskan lida,
 Naturen gråt och skratt befalt.

Det

Det är et brott, at Löjet hämma,
 När sig så mycket lösligt ter:
 Men större brott, at ögat dämna,
 När menflighet, om tårar ber.
 Förbannad den, från känslan dödd,
 Sin brödrasamn för bröder sluter,
 Som icke qwåls af likars nöd,
 Och ej med Ellers tårar gjuter.

Men, Wären följer Wintrens spår,
 Ej Bores köld beständigt rår,
 At fältets prydda barn förböda;
 Zephyren stundom skalkas får,
 Och hjertat skulle snart förblöda.
 Af egna och af andra sår,
 Om Löjet ej en balsam ägde,
 Som kunde lindra våra qwal;
 Och om ej tårars runda tal,
 De olyckfullas öfwerwägde.

Kom då, du Löjets qwicka tropp,
 Följ mig i alla lifwets skiften,
 Och lär mig då et glättigt hopp,
 På brådden af den mörka griften:
 Låt edra wingar flygtigt swäfwa

Om

Omkring mit bord, min säng, min bok.
 Låt dumhet för ert gisfel bäfwa,
 Men lären at ert utbrott qwäfwa
 I sällskap med en högborn Tok.
 Hwi kan jag ej tillfyllest bäfwa,
 At bland de stora wara klof.

Hvem skal jag först mit Löje skänka?
 Jo! Uranz Folk bör Uran se.
 Det woro hördens rätter kränka,
 At ej de höga först bele;
 Och när jag deras lif beskådar,
 Så fullt af laster, pragt och twång,
 Den glans, som ingen wärma bådard;
 Den yrsla wid sireners säng;
 Det stoj, som endast drat fyller,
 Då själen tom och hungrig är;
 Det glitter lifwets skal förgyller,
 Då menskan sjelfwa kärnan tår;
 Den ton, som för en slutsats galler;
 Det små wett, fjäs och artighet,
 Det falskhets gift, som ofskuld fäller
 Med en beleswad nedrighet;
 De nycker, som förtjensten dömma
 Som blindwis lasta och berömma,
 Och slutas med et ware sagt!
 Den träldom hos en öfwerherre,
 Som dubbelt hämmas på de snårre;

Det

Det poek på anor, gods och magt;
 Det nit, at Sannings rätt förtrycka,
 At sig med smickrets blomster smycka,
 Och dunsta Muscus och föragt;
 Den swarta list, de fina ränker,
 Som döljias under Wänskaps larf;
 Den skyddnings blick, som högmod sänker
 Til dem, som snillet föll i arf,
 När jag hos Er, I lyckans Söner,
 Så mycket argt och uselt ser:
 Jag all Er brist och dårskap röner,
 Och utaf harm och ömkan ler.

I Levi Barn! tan icke illa,
 Om jag åt Eder skratta törs.
 I mon wäl nöjas, at förwilla
 Det Folk, som rigta kan Er Beurs,
 Men jag, ty wärr! som intet äger,
 Hwaraf I kunnen Tiond få,
 Hwad jag i fåwiff blindhet säger,
 Må Ljusens Barn ej agta på.
 Jag må ju le, när I prediken
 Om denna sädde werlds föragt,
 Och lika fult med allo magt,
 För gunst och winst och wällust siken.
 Er wärd, at wåra själar söfwa
 Med hopp om Ewig Himla-ro;
 At Jorden til Er sjelfwa röfwa,
 Och sjelfwe njuta, då wi tro;

Ert

Ert helga hat, hwars wreda lågor
 Ej nonsin stillas i Er själ;
 Ert Christna nit, at för wårt wäl
 Öf skära genom blod och lågor,
 Och alt det andeliga gräl,
 Som plår en pöbels lätt-tro gåcka:
 Alt må ju med fördubbladt skäl,
 Til Löje mer än wrede wäcka.

At Er, at Er, I tidens lärde!
 Jag mer än en gång hjertligt ledt,
 At Edra frågor utan wärde,
 Och Edra swar förutan wett.
 Er enwished, at det förswara,
 Hwad I af mistag sagt förwändt;
 Ert raseri, at alt förklara,
 Båd det, som händt och aldrig händt;
 At med bewis de satser styrka,
 Som I ej sjelfwe fatta lärdt;
 At endast sig och egit dyrka
 Och tro alt annat föga wärdt;
 At öfwer ord och hårstrå kiffwa,
 Och skrifwa, skrifwa, skrifwa, skrifwa,
 I kors och twärs och med och mot;
 At känna noga Jordens flot,
 Och hwilken wäg des räkning tager,
 Men ej den kraft, som hjertat drager,
 Och ej des brist, och ej des bot;

Hwad

Hwad mera lösligt än er möda,
 At här Ert lif med swält föröda
 I Arans lif, i Minnets sal?
 Men hwem kan räkna Stjernors tal
 Och all den lärda dårskaps gröda?
 Om du med Voltaires dubbla lif,
 Och Voltaires, slit at papper blåcka,
 Ej ägde annat tidsfördrif;
 Skull likwål mödan dig förkräcka,
 Och dina dar förlitet räcka,
 At teckna opp en Litanie,
 Af alt det lärda Tokeri,
 Som wisa hjernor klått och kläcka.
 Hwi har jag icke Wopes hand,
 At i en Dunciade betwåla,
 Den mång Scriblerer i vårt land,
 Som med Apollos lager pråla.

Du Poëtafrers magra kån!
 Som wist til dina synders lön,
 Af hungrens Gud dig lårt at rinna,
 At dig jag skrattat mången timma
 Men skryt ej, Grefland! skryt ej mer,
 Af din Gudomlige homer,
 Sen Swerge i sit stöte äger,
 Den honom wida öfwerwäger.

Den

Den gamle i sin Iliade
 Blott då och då man nicka funnit,
 Då wår den högd i konsten wunnit,
 At snarka i hwar enda rad.
 Skryt ej utaf din Sapphos sänger,
 Som störtat sig från Leucas bank.
 Den swenska war ju tusend gånger
 Båd mera ful och ålsfogs frank.
 Om Aeschyls spel et Grefiskt öra
 I forna dar så häftigt stött,
 At deras Fruar missfall födt,
 Och deras Barn af skrämsla öddt,
 Bör det wår undran mindre röra?
 Hwem blir ej snart i själtåg bragt,
 At wåra skalders samning höra,
 Hwad Aeschyl genom fasans magt,
 De genom ledsnans sömn-dryck göra.

Anacreon! hwar är dit los?
 En annan röswat har din lyra,
 Som quic i fylleri och yra
 Förtjusa lärde Priapi hof;
 Som lif i otukt med Chryssipper,
 Och lika rik på Witra föl,
 Ur Swenska Krogars Aganipper,
 Sin ädra fylt med dubbelt öl.

b

Hans

Hans Muser sig på Spinhus nära,
Hans gracer ligga under Cur.
Och uti Platfåns Jungfrubur,
Han Kärleks-Gudens språk fått låra.

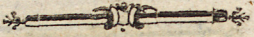
Och du, du födne dånars slågte!
Ach skulle jag ej le åt dig!
Dig, som en nådig Himmel wåkte,
Att mot bekymret födra frig.
Wårt kön, som want wid plumpa seder,
Dig för sit fall beskyllda plår,
Dock måste medge til din heder,
Att du wår fot til afgrund leder
Så ljustig wåg, som möjlig är.
Att hwad du tänker, hwad du säger;
Din swaga dygd och tåcka brott,
Att är så läckert och så smått,
Att til wårt löje anspråk åger.
Hur kunde ur så hårdist ton
En Boileau om dit lynne qwåda?
Jo! wet, til tröst, at en Kalkon
Gaf honom fulla skål, at swåda.
Dit djupa wett, din höga smak,
Att i den wårsta Rannings sak
Förutan wold och irring dömma:
Din konst at under blomster gömma,
Dit afwundsfulla hjertas swall;
Att genom om och men berömma,
Och under brånad synas fall;

Dit

Dit fria skämt, dit qwicka joller,
Der du ej sjelf din mening wet;
Dit swel, din söda trolöshet,
Som ofta wår förtwiflan wåller;
Och dina nyckers flygtighet;
Den list, som råder öfwer styrka,
Som gör din Herre til din trål;
Ach hwad oräkneliga skål,
Nu til wårt löje, til wår dyrkan?

Men du, hwars hand så djerf och swag,
Med högmod andras dårskap wisar!
Mon du wål sjelf, min lilla Jag,
Mon du wål sjelf wid sannings dag
En mindre löjlig skapnad wisar?
Tråd fram uti dit samwets hus,
Och se, hur högt din wisshet gånner.
Du fråmpling i dit egit hus,
Du andras fall i dagen stånner.
Såg hwilken dig med blindhet slog,
Då du til lycka och til heder
Den Heliconska wågen tog,
Som gent til Hospitalet leder!
Hwad usel smak med lagrats pris,
Att dina wittra tarmar föda,
Då Ziffrens barn på Croesers wis,
Sin dumma kropp i wållust göda!

Eret

Erst du i Bergklints foster-bygd,
At någon lön för snillet ämnas?
Der blott din Farfars Farfars bygd
Har rätt at för din egen nämnas.

Håll up! Jag nog min dårskap ser.
Jag som en ann' at dårskap skattar,
Och då jag högt at andra skrattar,
Jag at mig sjelf i tysthet ler.

